ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση C-146/89 *

I — Πραγματικά περιστατικά

1. *Κανονιστικό πλαίσιο της διαφοράς*

α) Διεθνές δίκαιο

Η σύμβαση περί αιγιαλίτιδας και συνορεύουσας ζώνης, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 29 Απριλίου 1958 (*Συλλογή Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών*, τόμος 516, σ. 205, στο εξής: σύμβαση περί αιγιαλίτιδας ζώνης), τέθηκε σε ισχύ στις 10 Σεπτεμβρίου 1964 και δεσμεύει ορισμένα κράτη μέλη της Κοινότητας, προβλέπει στο άρθρο 3 ότι η γραμμή της ρηχίας κατά μήκος της ακτής, όπως σημειώνεται στους επισήμως αναγνωρισμένους από το παράκτιο κράτος ναυτικούς χάρτες μεγάλης κλίμακας, αποτελεί τη φυσική γραμμή βάσεως από την οποία μετρείται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της εν λόγω συμβάσεως, σε περιοχές όπου η ακτή εμφανίζει βαθειές εσοχές και οδοντώσεις ή όπου κατά μήκος της ακτής και σε άμεση γειτνίασή της υπάρχει νησιωτικό σύμπλεγμα, για τη χάραξη της γραμμής βάσεως από την οποία μετρείται το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος των ευθειών γραμμών των ενουσών κατάλληλα σημεία. Το ίδιο άρθρο ορίζει στην παράγραφο 3 ότι οι γραμμές βάσεως δεν χαράσσονται από ή προς αβαθή, εκτός αν έχουν ανεγερθεί σ' αυτά φάροι ή παρόμοιες εγκαταστάσεις που βρίσκονται διαρκώς πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Το άρθρο 11, παράγραφος 1, της ιδίας συμβάσεως, αφού δίδει τον ορισμό των αβαθών ως « των βρεχομένων πανταχόθεν από θάλασσα φυσικών εκτάσεων της ξηράς που αποκαλύπτονται κατά την αμπώτιδα και καλύπτονται κατά την πλημμυρίδα », ορίζει ότι, όταν αυτά κείνται μερικώς ή ολικώς σε απόσταση μη υπερβαίνουσα το υπολογιζόμενο από την ηπειρωτική ή νησιωτική ακτή εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης, η γραμμή της ρηχίας επί των αβαθών αυτών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως γραμμή βάσεως για τη μέτρηση του εύρους της αιγιαλίτιδας ζώνης. Αντίθετα, το άρθρο 11, παράγραφος 2, διευκρινίζει ότι, όταν κείνται ολικώς σε απόσταση υπερβαίνουσα το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης από την ηπειρωτική ή νησιωτική ακτή, τότε τα αβαθή δεν διαθέτουν ιδία αιγιαλίτιδα ζώνη.

Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία υπογράφηκε στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982 (UN Doc A/CONF 62/122, με διορθωτικά· *Tractatenblad van het Koninkrijk der Nederlanden*, 1983, αριθ. 83), αλλά δεν τέθηκε ακόμη σε ισχύ, περιλαμβάνει στα άρθρα 5, 7, παράγραφοι 1 και 4, και 13 ανάλογες στην ουσία διατάξεις προς τις προαναφερθείσες.

Η σύμβαση περί αλιείας, η οποία υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 9 Μαρτίου 1964 (*Συλλογή Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών*, τόμος 581, σ. 76, στο εξής: σύμβαση του Λονδίνου), τέθηκε σε ισχύ στις 15 Μαρτίου 1966 ύστερα από προσωρινή περίοδο εφαρμογής από τις 18 Μαρτίου 1964. Μεταξύ των ετών 1964 και 1971, η σύμβαση του Λονδίνου επικυρώθηκε ή εγκρίθηκε από όλα τα κράτη που αποτε-

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

λούν σήμερα μέλη της Κοινότητας, με εξαίρεση το Λουξεμβούργο και την Ελληνική Δημοκρατία. Δυνάμει του άρθρου 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει στους λοιπούς συμβαλλομένους το δικαίωμα να θεσπίζουν το προσδιοριζόμενο στα άρθρα 2 έως 6 της συμβάσεως αλιευτικό καθεστώς, υπό την επιφύλαξη της ευχέρειας διατηρήσεως του υφισταμένου στις 9 Μαρτίου 1964 καθεστώτος, εφόσον είναι ευνοϊκότερο για την άσκηση αλιείας εκ μέρους των λοιπών χωρών. Το άρθρο 2 αναγνωρίζει στο παράκτιο κράτος το αποκλειστικό δικαίωμα αλιεύσεως και δικαιοδοσίας σε θέματα αλιείας σε ζώνη εύρους 6 μιλίων υπολογιζομένης από τη γραμμή βάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης.

Κατά το άρθρο 3 της συμβάσεως:

« Στη μεταξύ έξι και δώδεκα μιλίων ζώνη, υπολογιζομένη από τη γραμμή βάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης, το δικαίωμα αλιεύσεως ασκείται μόνο από το παράκτιο κράτος, καθώς και από τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη τα αλιευτικά σκάφη των οποίων ασκούσαν συνήθως αλιεία εντός της ζώνης αυτής κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1953 και 31ης Δεκεμβρίου 1962. »

Το άρθρο 6 διευκρινίζει ότι όλες οι ευθείες γραμμές βάσεως που χαράσσει συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου και ιδίως με τις διατάξεις της συμβάσεως περί αιγιαλίτιδας ζώνης. Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι αυτής, η σύμβαση εφαρμόζεται έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου στα περιβρέχοντα όλες τις ακτές του ύδατα, συμπεριλαμβανομένων των υδάτων της νήσου Man καθώς και των αγγλονορμανδικών νήσων.

Τέλος, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 10:

« Καμιά από τις διατάξεις της παρούσας συμβάσεως δεν μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στη διατήρηση ή τη θέσπιση ειδικού καθεστώτος αλιείας:

α) μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των συνδεδεμένων με αυτή κρατών·

(...)

δ) μεταξύ της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας όσον αφορά τον κόλπο Granville και τις νήσους Minquiers και Ecréhous·

(...) »

Στη συνέχεια, τα κράτη μέλη της συμβάσεως του Λονδίνου συνήψαν μεταξύ τους ορισμένες διμερείς συμφωνίες με σκοπό την ακριβή περιγραφή της κατά το άρθρο 3 συνήθους αλιευτικής πρακτικής.

Ως προς τις σχέσεις μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Γαλλίας, το γενικό αλιευτικό καθεστώς που τις διέπει θεσπίστηκε με τη σύμβαση περί καθορισμού των ορίων ασκήσεως των αποκλειστικών αλιευτικών δικαιωμάτων στις ακτές των δύο χωρών, που υπογράφηκε στο Παρίσι στις 2 Αυγούστου 1839 (*British and Foreign State Papers 1838-1839,* τόμος XXVII, σ. 983), όπως συμπληρώθηκε ιδίως με τη γενική ρύθμιση περί οδηγού συμπεριφοράς των αλιέων στην περικλειόμενη από τις ακτές των δύο χωρών θάλασσα, που υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 24 Μαΐου 1843 (*British and Foreign State Papers 1842-1843,* τόμος XXXI, σ. 165), με τη δήλωση περί των ορίων της γαλλικής αποκλειστικής αλιευτικής ζώνης στον

κόλπο Granville, που υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 20 Δεκεμβρίου 1928 (*Συλλογή Συνθηκών της Κοινωνίας των Εθνών*, τόμος LXXXVI, σ. 429), με τη συμφωνία περί των αλιευτικών δικαιωμάτων στην περιοχή των νήσων Ecréhou και Minquiers, που υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 30 Ιανουαρίου 1951 (*Συλλογή Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών*, τόμος 121, σ. 97), με την προαναφερθείσα σύμβαση του Λονδίνου και με τη συμφωνία υπό μορφή ανταλλαγής επιστολών περί του καθεστώτος ορισμένων προγενεστέρων συμφωνιών περί αλιείας σε σχέση με τη σύμβαση του Λονδίνου (Λονδίνο, 10 Απριλίου 1964, *Συλλογή Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών*, τόμος 648, σ. 73).

β) Κοινοτικό δίκαιο

Βάσει του άρθρου 7, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, εντός του πεδίου εφαρμογής της εν λόγω Συνθήκης και με την επιφύλαξη του ειδικών διατάξεών της, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας.

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2141/70 του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1970, περί θεσπίσεως κοινής διαρθρωτικής πολιτικής στον τομέα της αλιείας (OJ English special edition 1970, III, σ. 703), προέβλεπε ότι το εφαρμοζόμενο από κάθε κράτος μέλος καθεστώς περί ασκήσεως αλιείας στα θαλάσσια ύδατα της κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας του δεν μπορεί να συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση των λοιπών κρατών μελών. Τα κράτη μέλη όφειλαν ιδίως να διασφαλίσουν την ισότητα των όρων προσβάσεως και εκμεταλλεύσεως των υπαρχόντων στα εν λόγω ύδατα αποθεμάτων μεταξύ όλων των αλιευτικών σκαφών που έφεραν σημαία κράτους μέλους και ήταν νηολογημένα στο έδαφος της Κοινότητας. Το άρθρο 3 του κανονισμού επέβαλε σε κάθε κράτος μέλος την υποχρέωση να κοινοποιεί στα υπόλοιπα και στην Επιτροπή τις τροποποιήσεις που σχεδίαζε να επιφέρει στο θεσπισθέν κατ' εφαρμογήν του προαναφερθέντος άρθρου 2 αλιευτικό καθεστώς.

Το άρθρο 100 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως και περί των προσαρμογών των Συνθηκών, που προσαρτίθηκε στη Συνθήκη περί της προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 1979, L 291, στο εξής: Πράξη Προσχωρήσεως), ορίζει ότι:

« 1) Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2141/70, περί θεσπίσεως κοινής διαρθρωτικής πολιτικής στον τομέα της αλιείας, επιτρέπεται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1982 στα κράτη μέλη της Κοινότητος να περιορίζουν την άσκηση της αλιείας στα ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή στη δικαιοδοσία τους και που ευρίσκονται εντός του ορίου έξι ναυτικών μιλίων, υπολογιζομένου από τις γραμμές βάσεως του παρακτίου κράτους μέλους, στα σκάφη των οποίων η αλιευτική δραστηριότητα ασκείται στα ύδατα αυτά και από λιμένες της παρακτίου γεωγραφικής ζώνης· πάντως, τα σκάφη των άλλων περιοχών της Δανίας δύνανται να συνεχίσουν την αλιευτική τους δραστηριότητα στα ύδατα της Γροιλανδίας το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1977.

Τα κράτη μέλη κατά το μέτρο που κάνουν χρήση της παρεκκλίσεως αυτής, δεν δύνανται να θεσπίσουν διατάξεις σχετικές με τους όρους της αλιείας στα ύδατα αυτά

λιγότερο περιοριστικές από εκείνες που εφαρμόζονται πράγματι κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως.

2) Οι διατάξεις που προβλέπονται στην προηγουμένη παράγραφο και στο άρθρο 101 δεν θίγουν τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα, τα οποία καθένα από τα αρχικά κράτη μέλη και από τα νέα κράτη μέλη ηδύνατο να επικαλεστεί κατά την 1η Ιανουαρίου 1971 έναντι ενός ή περισσοτέρων άλλων κρατών μελών· τα κράτη μέλη δύνανται να ασκούν τα δικαιώματα αυτά για όσο χρόνο ισχύει το καθεστώς παρεκκλίσεως στις εν λόγω ζώνες. Εντούτοις, όσον αφορά τα ύδατα της Γροιλανδίας, τα ειδικά δικαιώματα λήγουν τις ημερομηνίες που προβλέπονται για τα δικαιώματα αυτά.

3) Αν ένα κράτος μέλος επεκτείνει τα όρια αλιείας του, σε ορισμένες ζώνες, στα δώδεκα ναυτικά μίλια η υφισταμένη αλιευτική πρακτική εντός των δώδεκα ναυτικών μιλίων πρέπει να διατηρηθεί κατά τρόπον ώστε να μην επέλθει οπισθοδρόμηση επί του θέματος σε σύγκριση με την κατάσταση που υπήρχε κατά την 31η Ιανουαρίου 1971. »

Μετά την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου στις Κοινότητες, ο κανονισμός 2141/70 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 101/76 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 1976, περί θεσπίσεως κοινής διαρθρωτικής πολιτικής στον τομέα της αλιείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 61), ο οποίος περιλαμβάνει στα άρθρα 2 και 3 διατάξεις πανομοιότυπες προς τις προαναφερθείσες του κανονισμού 2141/70. Πάντως, με την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 101/76 υπενθυμίζεται ότι, κατά την εφαρμογή του, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι προβλεπόμενες ιδίως στο άρθρο 100 της Πράξεως προσχωρήσεως παρεκκλίσεις.

Το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 170/83 του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1983, περί θεσπίσεως κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων (ΕΕ L 24, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 26 και του παραρτήματος I, κεφάλαιο XV, αριθ. 8, της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και περί των προσαρμογών των Συνθηκών (ΕΕ 1985, L 302, σ. 23), είναι διατυπωμένα ως εξής:

« 1. Από την 1η Ιανουαρίου 1983 και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992, τα κράτη μέλη επιτρέπεται να διατηρήσουν το καθεστώς που ορίζεται στο άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1972 και να γενικεύσουν το όριο των έξι μιλίων, το οποίο προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, μέχρι δώδεκα ναυτικά μίλια για όλα τα ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή δικαιοδοσία τους.

2. Εκτός από τις δραστηριότητες που ασκούνται σύμφωνα με τις σχέσεις γειτονίας που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών, οι αλιευτικές δραστηριότητες βάσει του καθεστώτος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου γίνονται σύμφωνα με τις διευθετήσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού, όπου καθορίζονται για κάθε κράτος μέλος γεωγραφικές περιοχές των παράκτιων ζωνών των άλλων κρατών μελών όπου ασκούνται οι δραστηριότητες αυτές, καθώς και τα είδη τα οποία αφορούν οι δραστηριότητες αυτές. »

Ως προς τα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου, στο παράρτημα I του κανονισμού παρατίθεται σειρά ζωνών μεταξύ της γραμμής των έξι και δώδεκα ναυτικών μιλίων εντός των οποίων αναγνωρίζονται αλιευτικά δικαιώματα για τα απαριθμούμενα είδη υπέρ της Γαλλίας, Ιρλανδίας, Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και του Βελγίου αντιστοίχως.

2. *Γένεση και εξέλιξη της διαφοράς*

Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση α, του Territorial Sea Act (νόμου περί αιγιαλίτιδας ζώνης) του 1987, η περιβρέχουσα τις ακτές του Ηνωμένου Βασιλείου αιγιαλίτιδα ζώνη επεκτάθηκε στα δώδεκα ναυτικά μίλια. Το άρθρο 1, παράγραφος 1, περίπτωση β, του ιδίου νόμου προβλέπει ότι οι γραμμές βάσεως από τις οποίες μετρείται η αιγιαλίτιδα ζώνη καθορίζονται με Order in Council (βασιλικό διάταγμα). Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 1, παράγραφος 4, παραπέμπει στο Territorial Waters Order in Council (διάταγμα περί αιγιαλίτιδας ζώνης) του 1964 και στο Territorial Waters (Amendment) Order in Council (τροποποιητικό του διατάγματος περί αιγιαλίτιδας ζώνης διάταγμα) του 1979, ενώ το άρθρο 1, παράγραφος 5, διευκρινίζει ότι, οσάκις οι εν λόγω πράξεις αναφέρονται στην αιγιαλίτιδα ζώνη κατά μήκος των ακτών του Ηνωμένου Βασιλείου, ο όρος πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το άρθρο 1 του Territorial Sea Act του 1987.

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του Territorial Waters Order in Council του 1964 ορίζει ότι κατά κανόνα ως γραμμή βάσεως για τη μέτρηση της αιγιαλίτιδας ζώνης λαμβάνεται η κατά μήκος της ηπειρωτικής ή νησιωτικής ακτής γραμμή της ρηχίας. Για τις ανάγκες εφαρμογής της παραγράφου 1, η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού εξομοιώνει με νήσο τα αβαθή (οριζόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 1, ως αποκαλυπτόμενες φυσικές εκτάσεις ξηράς που βρέχονται πανταχόθεν από θάλασσα, καλυπτόμενες από τη μέση στάθμη της πλήμμης κατά τη συζυγική παλίρροια), εφόσον κείνται ολικώς ή μερικώς εντός της χωρίς αυτά υπολογιζομένης αιγιαλίτιδας ζώνης.

Το Fishing Boats (European Economic Community) Designation Order [διάταγμα σχετικά με τον ορισμό των αλιευτικών για τους σκοπούς της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας] του 1983, το οποίο καθορίζει τις ζώνες που κείνται εντός των ορίων αλιείας του Ηνωμένου Βασιλείου όπου οι αλιείς άλλων κρατών μελών έχουν τη δυνατότητα ασκήσεως αλιευτικών δραστηριοτήτων, περιλαμβάνει παράρτημα που αποτελεί επανάληψη του καταλόγου των περικλειομένων μεταξύ των έξι και δώδεκα μιλίων από τις γραμμές βάσεως ζωνών του παραρτήματος Ι του κανονισμού 170/83. Στο άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του διατάγματος διευκρινίζεται ότι ληπτέες υπόψη γραμμές βάσεως είναι οι καθοριζόμενες σύμφωνα με το Territorial Waters Order in Council του 1964.

Με έγγραφο της 1ης Οκτωβρίου 1987, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου πληροφόρησε την Επιτροπή ότι την ίδια ημέρα τέθηκε σε ισχύ ο Territorial Sea Act. Η Βρετανική Κυβέρνηση ανέφερε ότι, λόγω της επεκτάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης, ορισμένα αβαθή, κείμενα εντός του ορίου των δώδεκα ναυτικών μιλίων, αποτελούν εφεξής τα σημεία βάσεως από τα οποία μετρούνται όλες οι θαλάσσιες ζώνες, υπολογιζόμενες από τις γραμμές βάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης, συμπεριλαμβανομένης της ιδίας της αιγιαλίτιδας ζώνης και των αλιευτικών ζωνών των έξι και δώδεκα μιλίων. Στο έγγραφο αναφερόταν ότι, με αγγελία προς τους ναυτιλομένους, αντίγραφο της οποίας συνήφθη ως παράρτημα, γινόταν περιγραφή των τροποποιήσεων αυτών, ενώ τα κράτη μέλη και άλλες ενδιαφερόμενες χώρες ενημερώθηκαν συναφώς μέσω των πρωτευουσών τους.

Οι αρμόδιες για θέματα αλιείας αρχές των κρατών μελών έλαβαν επίσης έγγραφα με την ίδια ημερομηνία περιέχοντα λεπτομερέστερες πληροφορίες καθώς και χάρτες όπου σημειώνονται τα νέα όρια, με την παράκληση διαβιβάσεώς τους στις οργανώσεις των αλιέων,

τα μέλη των οποίων μπορούσαν να ενδιαφέρουν οι σχετικές τροποποιήσεις. Οι βρετανικές αρχές επισήμαναν επίσης ότι οι βρετανικές υπηρεσίες προστασίας της αλιείας έλαβαν την εντολή να εφιστούν την προσοχή όλων των αλιευόντων παρανόμως εντός των νέων αυτών ορίων σχετικά με την επελθούσα αλλαγή της καταστάσεως. Η περίοδος ευαισθητοποιήσεως επρόκειτο να διαρκέσει δύο έως τρεις μήνες, υπήρχε όμως η δυνατότητα ακινητοποιήσεως των καθ' υποτροπή μη συμμορφουμένων πλοίων με σκοπό την άσκηση διώξεως.

Από την 1η Οκτωβρίου 1987, οι αρμόδιες για θέματα αλιείας βρετανικές αρχές άρχισαν να απομακρύνουν τους αλιείς των λοιπών κρατών μελών από τις ζώνες που έκειντο εντεύθεν της γραμμής των έξι μιλίων σε σχέση προς την ξηρά. Ακολούθησαν διαμαρτυρίες των αλιέων και των αρχών των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

Με τηλετύπημα της 27ης Οκτωβρίου 1987, η Επιτροπή κάλεσε το Ηνωμένο Βασίλειο, ενόσω εκκρεμούσε η ενδελεχής εξέταση της καταστάσεως και η έκδοση καταλλήλων μέτρων εκ μέρους της ιδίας της Επιτροπής, να μην εφαρμόζει τη νέα νομοθεσία στα αλιευτικά των κρατών μελών που αλιεύουν εντός ζωνών όπου η κοινοτική ρύθμιση επιτρέπει την άσκηση παρομοίων δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια διεξήχθησαν συνομιλίες μεταξύ της Επιτροπής, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Βελγίου και της Γαλλίας. Εν συνεχεία των συνομιλιών αυτών, η Βρετανική Κυβέρνηση εξήγγειλε στις 8 Δεκεμβρίου 1987 ενώπιον της Βουλής των Κοινοτήτων ότι ο Υπουργός Αλιείας έδωσε στις επιφορτισμένες με την τήρηση της αλιευτικής νομοθεσίας αρχές την εντολή να απέχουν από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου ικανού να οξύνει ή να επεκτείνει τη διαμάχη μέχρις ότου επιλυθεί το νομικό ζήτημα.

Με έγγραφο της 11ης Δεκεμβρίου 1987, η Επιτροπή, αφού διευκρίνισε ότι η κοινοποίηση των νέων εθνικών μέτρων που έχουν επιπτώσεις επί του καθεστώτος αλιείας στα θαλάσσια ύδατα δικαιοδοσίας των κρατών μελών είναι υποχρεωτική, δυνάμει των άρθρων 2, παράγραφος 2, και 3 του κανονισμού 101/76, περιέγραψε στις βρετανικές αρχές τις συνέπειες των νέων αυτών μέτρων. Μολονότι αναγνωρίζει ότι τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να οριοθετούν, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, την αιγιαλίτιδα ζώνη τους και να χαράσσουν τις γραμμές βάσεως από τις οποίες μετρείται η ζώνη αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή των νέων γραμμών βάσεως στο οριζόμενο με το άρθρο 6 του κανονισμού 170/83 καθεστώς επιφέρει ορισμένες συνέπειες αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο. Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η επέκταση της ζώνης των δώδεκα μιλίων περιορίζει τις ζώνες εντός των οποίων ήταν δυνατή η άσκηση αλιείας των υπαγομένων στις προβλεπόμενες με τους κοινοτικούς κανονισμούς ποσοστώσεις ιχθύων, με αποτέλεσμα να υφίσταται κίνδυνος αδυναμίας χρήσεως των εν λόγω ποσοστώσεων. Συμπερασματικά, η Επιτροπή κάλεσε τη Βρετανική Κυβέρνηση να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης.

Στην απάντηση που απέστειλε στις 7 Ιανουαρίου 1988, όπως συμπληρώθηκε και διορθώθηκε με έγγραφα της 11ης και 19ης Ιανουαρίου 1988, η Βρετανική Κυβέρνηση αναφέρθηκε σε ορισμένες ανεπίσημες ανακοινώσεις προς τις υπηρεσίες της Επιτροπής ήδη από τον μήνα Ιανουάριο 1987, ήτοι πριν από τη θέσπιση των νέων μέτρων και μάλιστα πριν από την κατάθεσή τους, που δεν προκάλεσαν καμιά αρνητική αντίδραση εκ μέρους της Επιτροπής. Όσον αφορά τις συνέπειες των νέων μέτρων, το Ηνωμένο Βασίλειο αμφισβητεί τις απόψεις της Επιτροπής και απορρίπτει τις αιτιάσεις της.

Στις 9 Ιουνίου 1988, η Επιτροπή απηύθυνε στο Ηνωμένο Βασίλειο την προβλεπομένη στο άρθρο 169 της Συνθήκης αιτιολογημένη γνώμη. Με τη γνώμη αυτή, η Επιτροπή υποστήριξε ότι οι ανεπίσημες ανακοινώσεις που διαβίβασαν οι βρετανικές αρχές πριν από την 1η Οκτωβρίου 1987 δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως κοινοποίηση βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 101/76 και ότι, συνακόλουθα, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2, παράγραφος 2, και 3 του εν λόγω κανονισμού. Η Επιτροπή ενέμεινε στην αιτίαση ως προς το ασυμβίβαστο μεταξύ των εκδοθέντων από το Ηνωμένο Βασίλειο μέτρων και των υποχρεώσεων που αυτό υπέχει από το άρθρο 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83. Ως προς τα εφαρμοζόμενα μεταξύ του παλαιού και νέου ορίου των δώδεκα μιλίων μέτρα, η Επιτροπή επιφυλάχθηκε να εξετάσει το συμβιβαστό τους με το κοινοτικό δίκαιο.

Με το από 29 Ιουλίου 1988 έγγραφό της, το οποίο διόρθωσε με νέο έγγραφο της 8ης Αυγούστου 1988, η Βρετανική Κυβέρνηση εξέφρασε καταρχάς την κατάπληξή της ως προς την αιτίαση της Επιτροπής για μη κοινοποίηση των επελθουσών στο αλιευτικό καθεστώς τροποποιήσεων. Αφενός, η εκφραζομένη στην αιτιολογική γνώμη άποψη έβαινε προδήλως πέραν των όσων η Επιτροπή ανέφερε με το έγγραφο οχλήσεως της 11ης Δεκεμβρίου 1987. Αφετέρου, το Ηνωμένο Βασίλειο ενημέρωσε επανειλημμένα την Επιτροπή για την πρόθεσή του να επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη του καθώς και για τις συνέπειες των νέων μέτρων επί των γραμμών βάσεως και των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια, η Βρετανική Κυβέρνηση απέρριψε τις αιτιάσεις της Επιτροπής σχετικά με το συμβιβαστό των νέων εθνικών διατάξεων προς το καθοριζόμενο στο άρθρο 6, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 αλιευτικό καθεστώς. Κατόπιν αυτού, η Βρετανική Κυβέρνηση δεν ήταν σε θέση να δεχθεί την αιτιολογημένη γνώμη ούτε να συμμορφωθεί προς αυτή.

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

Το δικόγραφο της Επιτροπής πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Απριλίου 1989.

Με Διάταξη της 4ης Οκτωβρίου 1989, έγινε δεκτό αίτημα της Γαλλικής Δημοκρατίας να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων της προσφεύγουσας. Κατά τα λοιπά, η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικά.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο, εφαρμόζοντας σε ορισμένες ζώνες για τους σκοπούς των ειδικών ρυθμίσεων αλιείας, όπως αυτές θεσπίζονται για τα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου με τις διατάξεις του παραρτήματος Ι, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 170/83, νέες γραμμές βάσεως, περισσότερο απομακρυσμένες από τις ακτές σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις·

— να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο στα δικαστικά έξοδα.

Η *Γαλλική Δημοκρατία* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο, εφαρμόζοντας σε ορισμένες ζώνες για τους σκοπούς των ειδικών ρυθμίσεων αλιείας, όπως αυτές θεσπίζονται για τα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου με τις διατάξεις του παραρτήματος Ι, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 21, του κανονισμού 170/83, νέες γραμμές βάσεως, περισσότερο απομακρυσμένες από τις ακτές σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις·

— να καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της παρεμβαίνουσας.

Το *Ηνωμένο Βασίλειο Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

ΙΙΙ — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Αφού υπενθυμίζει ότι το άρθρο 3 του κανονισμού 101/76 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να κοινοποιούν στα λοιπά κράτη μέλη καθώς και στην Επιτροπή τις σχεδιαζόμενες μεταβολές στο καθοριζόμενο με το άρθρο 2 αλιευτικό καθεστώς, η *Επιτροπή* ισχυρίζεται, αφενός, ότι το έγγραφο της 1ης Οκτωβρίου δεν αποτελούσε έγκαιρη κοινοποίηση, ενώ, αφετέρου, δεν διευκρίνιζε με σαφήνεια τις συνέπειες των θεσπιθέντων από το Ηνωμένο Βασίλειο μέτρων προς εφαρμογή των προβλεπομένων στο άρθρο 6 του κανονισμού 170/83 ειδικών ρυθμίσεων. Εξάλλου, ενόψει του προδήλως ενημερωτικού χαρακτήρα τους, τα έγγραφα που απηύθυνε το Ηνωμένο Βασίλειο τον Ιανουάριο του 1987 σε ορισμένους υπαλλήλους της Επιτροπής δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως νομότυπες κοινοποιήσεις. Πάντως, λόγω της προθέσεως που εξέφρασε το Ηνωμένο Βασίλειο να επιδιώξει τη χωρίς αντιδικίες επίλυση της διαφοράς στο σύνολό της, η Επιτροπή αποφάσισε να μην εγείρει το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.

Ως προς το συμβιβαστό των επιδίκων μέτρων προς το άρθρο 6 και το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι εν λόγω διατάξεις συνιστούν προσωρινή παρέκκλιση από τη γενική αρχή περί απαγορεύσεως των διακρίσεων, όπως εκφράζεται στο άρθρο 7 της Συνθήκης και εφαρμόζεται στον τομέα αλιείας με το άρθρο 2 του κανονισμού 2141/70, που αντικατέστησε έκτοτε το άρθρο 2 του κανονισμού 101/76, στο βαθμό που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να διατηρούν τις καθοριζόμενες στο άρθρο 100 της Πράξεως προσχωρήσεως ειδικές ρυθμίσεις, γενικεύοντας παράλληλα μέχρι τα δώδεκα ναυτικά μίλια το όριο των έξι μιλίων που προέβλεπε το εν λόγω άρθρο 100.

Το προβλεπόμενο στο άρθρο 100 καθεστώς συνίσταται σε δύο αναπόσπαστα μεταξύ τους τμήματα: ενόσω τα κράτη μέλη εννοούν να κάνουν χρήση του δικαιώματός τους να περιορίζουν την ίση μεταχείριση και ιδίως την ισότητα προσβάσεως και εκμεταλλεύσεως των υπαρχόντων εντός των θαλασσίων υδάτων δικαιοδοσίας τους αποθεμάτων, οφείλουν να σέβονται τα ιδιαίτερα αλιευτικά δικαιώματα και την αλιευτική πρακτική που ορισμένα κράτη μέλη μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971. Πριν από το 1983, τα αλιευτικά δικαιώματα και οι δραστηριότητες που έπρεπε να γίνουν σεβαστά δεν είχαν προσδιο-

ριστεί με περισσότερη ακρίβεια. Το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 συνιστά σημαντικό νέο στοιχείο υπό την έννοια ότι καταγράφει την υφισταμένη στις 31 Ιανουαρίου 1971 κατάσταση, περιλαμβάνει όμως και ορισμένες τροποποιήσεις των προστατευομένων δικαιωμάτων και πρακτικών ύστερα από διαπραγμάτευση.

Ως προϊόν διαπραγματεύσεως, επαναπροσδιορισμού και κωδικοποιήσεως, το παράρτημα αναφέρεται κατ' ανάγκη στις γεωγραφικές ζώνες που προσδιορίστηκαν κατά την έκδοση του κανονισμού στις 25 Ιανουαρίου 1983. Επειδή τα όρια των γεωγραφικών αυτών ζωνών υπολογίζονται με αφετηρία τις γραμμές βάσεως των ενδιαφερομένων παρακτίων κρατών, οι αναφερόμενες στο παράρτημα παράκτιες ζώνες πρέπει να μετρούνται με αφετηρία τις γραμμές βάσεως που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983.

Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η χάραξη των γραμμών βάσεως εξακολουθεί να εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, απορρίπτει όμως την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, τροποποιώντας τις γραμμές βάσεώς τους, να αλλοιώνουν μονομερώς τη φύση των προστατευομένων από το κοινοτικό δίκαιο αλιευτικών δραστηριοτήτων. Πράγματι, οι δραστηριότητες αυτές εξαρτώνται κατ' ουσίαν από τη γεωγραφική θέση των υδάτων όπου αυτές ασκούνται. Με τα νέα μέτρα που εξέδωσε το Ηνωμένο Βασίλειο οι αλιείς άλλων κρατών μελών αποκλείστηκαν από τα εγγύτερα προς την ακτή αλιευτικά αποθέματα που προηγουμένως είχαν το δικαίωμα να αλιεύουν και που συχνά είναι ιχθυοβριθή και αποτελούν αντικείμενο καλύτερης εκμεταλλεύσεως.

Η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο επικαλείται τον σκοπό του κανονισμού 170/83 για να υποστηρίξει ότι το άρθρο 6 και το παράρτημα Ι παρατείνουν καθεστώς ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων εφαρμοζόμενο σε παράκτιες ζώνες που χαράσσονται σύμφωνα με μεταβλητές γραμμές βάσεως, αντίκειται στο γράμμα και στην οικονομία των εν λόγω διατάξεων. Πρώτον, το γράμμα των εν λόγω διατάξεων δεν αναφέρεται σε ειδικά αλιευτικά δικαιώματα αλλά σε αλιευτικές δραστηριότητες και προβαίνει σε πλήρη ορισμό του περιεχομένου των δραστηριοτήτων αυτών, προσδιορίζοντας τις γεωγραφικές ζώνες και τα συγκεκριμένα είδη καθώς και τους ενδεχομένους εποχιακούς περιορισμούς. Δεύτερον, το παράρτημα Ι συνιστά παρέκκλιση για δεκαετή περίοδο από τη θεμελιώδη αρχή περί απαγορεύσεως των διακρίσεων και περί ισότητας των όρων προσβάσεως, έναντι της διατηρήσεως εκ μέρους των παρακτίων κρατών των αλιευτικών δικαιωμάτων και πρακτικών που μπορούσαν να επικαλεστούν νωρίτερα άλλα κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτό, οι εν λόγω διατάξεις πραγματοποιούν λεπτομερή κατανομή των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα παράκτια ύδατα για όλη τη δεκαετία 1983-1992 και συνιστούν ένα εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο της συνολικής συμφωνίας που επήλθε στο Συμβούλιο επί της κατανομής όλων των αλιευτικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των ποσοστώσεων αλιευμάτων.

Τα παράκτια κράτη μέλη δεν έχουν τη δυνατότητα μονομερούς τροποποιήσεως της επιμελώς ισορρόπου αυτής κατανομής, έστω και με την τροποποίηση των γραμμών βάσεώς τους. Ακόμη και αν οι γραμμές αυτές καθορίζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, το τελευταίο αυτό δεν μπορεί να εμποδίσει την Κοινότητα να προβλέπει ότι, ως προς την εφαρμογή των προβλεπομένων στο παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 αλιευτικών διευθετήσεων, οι γεωγραφικές ζώνες μετρούνται από τις γραμμές βάσεως που ίσχυαν κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Εξάλλου, κατά την έκδοση του κανονισμού 170/83, το Συμβούλιο και η Επιτροπή αναγνώρισαν με κοινή δήλωσή τους, το κείμενο της οποίας επισυνάφθηκε στη δικογραφία, ότι το παράρτημα Ι επρόκειτο να τροποποιηθεί ύστερα από κοινή αίτηση των άμεσα ενδιαφερομένων κρατών μελών με κανονισμό εκδιδόμενο από το Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής.

Η Επιτροπή δεν αντιλαμβάνεται ποια σχέση μπορεί να υφίσταται μεταξύ της αποφάσεως της 16ης Φεβρουαρίου 1978, στην υπόθεση 61/77, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (ECR 1978, σ. 417), την οποία επικαλέστηκε η Βρετανική Κυβέρνηση, και της παρούσας δίκης. Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους σε θέματα αλιείας, τροποποιώντας τις γραμμές βάσεώς τους σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, ούτε ότι με την ενέργεια αυτή επεκτείνεται αυτομάτως το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 101/76. Πλην όμως, το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 δεν καλύπτει παρά ορισμένα παράκτια ύδατα δικαιοδοσίας των κρατών μελών, ενώ τίποτα δεν μπορεί να εμποδίσει την Κοινότητα να προσδιορίσει τα εν λόγω ύδατα σε σχέση με τις ισχύουσες κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία γραμμές βάσεως.

Γεγονός είναι ότι ορισμένες κοινοτικές διατάξεις αναφέρονται στον όρο «γραμμές βάσεως». Πάντως, η Επιτροπή δεν υποστηρίζει ότι ο όρος αυτός αναφέρεται κατ' ανάγκη στις γραμμές βάσεως που ίσχυαν κατά τον χρόνο εκδόσεως των εν λόγω διατάξεων. Αντίθετα, δέχεται ότι οι κοινοτικές διατάξεις σε θέματα αλιείας αναφέρονται συνήθως στις γραμμές βάσεως που ισχύουν εκάστοτε σύμφωνα με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου. Αυτό δεν συμβαίνει μόνο στην περίπτωση της εφαρμογής των προβλεπομένων στο άρθρο 6 και το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 διευθετήσεων, λόγω της ιδιόμορφης φύσεως του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τις διατάξεις αυτές. Η συχνότητα μάλιστα των τροποποιήσεων των γραμμών βάσεως λόγω φυσικών φαινομένων, συχνότητα επί της οποίας η Βρετανική Κυβέρνηση εφιστά την προσοχή, ενισχύει την άποψη ότι η διατήρηση, στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού, των ισχυουσών στις 25 Ιανουαρίου 1983 γραμμών βάσεως θα εξυπηρετούσε καλύτερα τα συμφέροντα των ενδιαφερομένων αλιέων τόσο από απόψεως ασφαλείας δικαίου και πρακτικής όσο και από απόψεως οικονομικής και επιχειρησιακής σταθερότητας των προστατευομένων αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να επικαλείται τις διατάξεις της συμβάσεως του Λονδίνου. Σύμφωνα με πάγια νομολογία, στις μεταξύ κρατών μελών σχέσεις το κοινοτικό δίκαιο υπερισχύει του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που μπορούν τα εν λόγω κράτη να επικαλούνται στο πλαίσιο προγενεστέρων διεθνών συμφωνιών (αποφάσεις της 14ης Οκτωβρίου 1980 στην υπόθεση 812/79, Burgoa, ECR 1980, σ. 2787, και της 8ης Δεκεμβρίου 1981 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 180 και 266/80, Crujeiras Tome κ. λπ., Συλλογή 1981, σ. 2997). Επιπλέον, το άρθρο 10 της συμβάσεως του Λονδίνου συνιστά ρητή αποδοχή της αρχής αυτής. Αντίθετα, αν η βρετανική άποψη έγκειται μάλλον στο επιχείρημα ότι η σύμβαση του Λονδίνου επηρεάζει την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού 170/83 επειδή οι διαφυλασσόμενες με τον εν λόγω κανονισμό αλιευτικές δραστηριότητες έχουν ως αφετηρία τις αναγνωρισμένες βάσει του άρθρου 3 της συμβάσεως του Λονδίνου συνήθεις αλιευτικές δραστηριότητες, η Επιτροπή θεωρεί ότι το κοινοτικό καθεστώς προσβάσεως στα ύδατα και τους πόρους στηρίζεται σε διαμετρικά αντίθετες αρχές από εκείνες που διέπουν την εν λόγω σύμβαση.

Πράγματι, η σύμβαση αυτή θεμελιώνεται στην αρχή της αρμοδιότητας του παρακτίου κράτους στα παράκτια ύδατα, ενώ τα αλιευτικά δικαιώματα άλλων κρατών αποτελούν εξαίρεση. Αντίθετα, το κοινοτικό δίκαιο στηρίζεται στην αρχή της ίσης προσβάσεως και ίσης μεταχειρίσεως όλων των κρατών μελών σε όλα τα θαλάσσια ύδατα. Στα πλαίσια του συστήματος αυτού, το στοιχείο παρεκκλίσεως δεν έγκειται πλέον στο ειδικό αλιευτικό δικαίωμα άλλων κρατών, αλλά στο δικαίωμα των παρακτίων κρατών να επιφυλάσσουν αποκλειστικώς στις δραστηριότητες των τοπικών αλιέων ορισμένα παράκτια ύδατα. Η σχετική παρέκκλιση είναι προσωρινή και μετριάζεται από το γεγονός ότι το παράκτιο κράτος μέλος φέρει την υποχρέωση να διατηρεί σε ισχύ τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα και την αλιευτική πρακτική των άλλων κρατών μελών, όπως ίσχυαν στις 31 Ιανουαρίου 1971.

Ενδέχεται οι ούτως προστατευόμενες δραστηριότητες να έλκουν την καταγωγή τους στις αναγνωριζόμενες βάσει του άρθρου 3 της Συμβάσεως του Λονδίνου και προσδιοριζόμενες με παρελθούσες διμερείς συμφωνίες αλιευτικές πρακτικές, όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και ορισμένων κρατών μελών. Πλην όμως, μετά την προσχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι εν λόγω δραστηριότητες δεν διέπονται πλέον από τις εν λόγω συμβατικές διατάξεις και τις συναφείς αρχές (όπως η μεταβλητή φύση των γραμμών βάσεως), αλλά από το θεσπισθέν με το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως κοινοτικό καθεστώς. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προτιμησιακή πρόσβαση στα παράκτια ύδατα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο στενής ερμηνείας, εφόσον συνιστά παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ίσης προσβάσεως.

Από τα προηγούμενα συνάγεται ότι η σύμβαση του Λονδίνου και η αρχή περί μεταβλητών γραμμών βάσεως δεν μπορούν να διαδραματίσουν λυσιτελή ρόλο στην ερμηνεία του καθεστώτος των αλιευτικών δραστηριοτήτων που ασκούν άλλα κράτη μέλη στα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Το βάσιμο της απόψεως αυτής επιβεβαιώνεται ακόμη σαφέστερα στις σχέσεις μεταξύ των έξι αρχικών κρατών μελών, στο πλαίσιο των οποίων το καθεστώς της συμβάσεως του Λονδίνου αντικαταστάθηκε από την 1η Φεβρουαρίου 1971 από το κοινοτικό καθεστώς περί ίσης προσβάσεως που προέβλεπε το άρθρο 2 του κανονισμού 2141/70. Αντίθετα, η συνισταμένη στην αποκλειστική πρόσβαση του παρακτίου κράτους στα παράκτια ύδατά του παρέκκλιση, υπό την επιφύλαξη της προστασίας ορισμένων αλιευτικών δραστηριοτήτων εκ μέρους άλλων κρατών μελών, εισήχθη μόλις την 1η Ιανουαρίου 1973 με την Πράξη Προσχωρήσεως. Η επιλογή της 31ης Ιανουαρίου 1971 ως ημερομηνίας αναφοράς για τη διατήρηση των δραστηριοτήτων των λοιπών κρατών μελών οφείλεται ευθέως στην κατάσταση αυτή: Συγκεκριμένα, η εγκαθίδρυση του καθεστώτος ίσης προσβάσεως από την 1η Φεβρουαρίου 1971 έθεσε τέρμα σε όλα τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα που υφίσταντο υπό το προηγούμενο καθεστώς αποκλειστικής δικαιοδοσίας του παρακτίου κράτους.

Ως προς το εξωτερικό όριο των παρακτίων ζωνών εντός των οποίων τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να παρεκκλίνουν από την αρχή της ίσης προσβάσεως, η εφαρμογή των μεταβλητών γραμμών βάσεως δημιουργεί δυσχέρειες που προφανώς το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως δεν επιλύει. Η παράγραφος 3 της εν λόγω διατάξεως δεν καλύπτει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η δικαιοδοσία κράτους μέλους επεκτείνεται με τη μετατόπιση των γραμμών βάσεως προς την ανοικτή θάλασσα. Η ίδια η φύση του καθεστώτος που θεσπίστηκε με το άρθρο 100 επιτάσσει την υποχρέωση σεβασμού της αλιευτικής πρακτικής που τα λοιπά κράτη μέλη μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971. Κατά συνέπεια, οι μεταβλητές γραμμές βάσεως δεν συμβιβάζονται ούτε προς την οικονομία ούτε προς τον σκοπό του εγκαθιδρυθέντος με το άρθρο 100 καθεστώτος, όχι μόνο στο ζήτημα του προσδιορισμού των ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων και της υφισταμένης αλιευτικής πρακτικής, αλλ' ούτε και στο ζήτημα του καθορισμού του εξωτερικού ορίου της ζώνης εντός της οποίας τα παράκτια κράτη έχουν τη δυνατότητα να κάνουν χρήση της παρεκκλίσεως από την ισότητα προσβάσεως. Αναπόδραστη συνέπεια αυτού είναι ότι η ίδια ρύθμιση τυγχάνει εφαρμογής και όσον αφορά το καθεστώς που θεσπίστηκε με το άρθρο 6 του κανονισμού 170/83.

Εξάλλου, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι τα όρια των ζωνών εντός των οποίων ασκούνταν τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα στα οποία αναφέρεται το άρθρο 100, παράγραφος 2, έπρεπε να μετρούνται από τις ισχύουσες εκάστοτε γραμμές βάσεως. Εξίσου δυνατή και περισσότερο πειστική ερμηνεία είναι εκείνη βάσει της οποίας τα όρια πρέπει να υπολογίζονται από τις γραμμές βάσεως που υφίσταντο κατά τον χρόνο εκείνο, ήτοι στις 31 Ιανουαρίου 1971. Το άρθρο 100 προβλέπει τη διατήρηση του νομικού καθεστώτος, το συγκεκριμένο περιεχόμενο του οποίου εξηρτάτο από την καθορισμένη σε σχέση με τις ισχύουσες τότε γραμμές βάσεως αλιευτικής ζώνης.

Ως προς τη χρησιμοποιούμενη από τον κοινοτικό νομοθέτη τεχνική μέθοδο, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να ενστερνιστεί τον ισχυρισμό του Ηνωμένου Βασιλείου ότι η οριοθέτηση των παρακτίων ζωνών δεν αποτελεί κατάλληλο μέσο προσδιορισμού των αμεταβλήτων θαλασσίων ζωνών. Παρ' όλον ότι χρήσιμο, αν όχι προτιμητέο, θα ήταν ο κοινοτικός νομοθέτης να προσδιορίζει ρητώς ότι οι καθοριζόμενες στο παράρτημα I γεωγραφικές ζώνες πρέπει να μετρούνται από τις γραμμές βάσεως που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983, η έλλειψη ρητής διατάξεως συναφώς δεν οδηγεί στο συμπέρασμα ότι απορρίπτεται η προτεινομένη από την Επιτροπή ερμηνεία ως ασυμβίβαστη προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου.

Το αναφερόμενο από το Ηνωμένο Βασίλειο παράδειγμα της αποκαλουμένης « Shetland area » ζώνης, για την οποία το άρθρο 7 και το παράρτημα II του κανονισμού 170/80 προβλέπουν σύστημα αδειών αλιείας που διαχειρίζεται η Επιτροπή, είναι άσχετο. Δεδομένου ότι η ζώνη αυτή, που καθορίστηκε για τις ανάγκες διατηρήσεως, αποτελείται από ύδατα κείμενα τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της παρακτίου ζώνης των δώδεκα μιλίων του Ηνωμένου Βασιλείου, απαιτούνταν ο καθορισμός της μέσω σημείων γεωγραφικού πλάτους και μήκους. Επίσης, θα ήταν εύλογο τα δύο σημεία όπου οι εν λόγω γραμμές τέμνουν τα όρια αλιείας του Ηνωμένου Βασιλείου να γίνεται αναφορά στη γραμμή των δώδεκα μιλίων, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε διάσταση μεταξύ του καθιερωθέντος στη Shetland area καθεστώτος διατηρήσεως και του ισχύοντος στην παράκτια ζώνη των δώδεκα μιλίων καθεστώτος προσβάσεως. Το ερώτημα αν οι σχετικές παραπομπές ανάγονται σε μεταβλητή γραμμή βάσεως ή στην ισχύουσα στις 25 Ιανουαρίου 1983 εκφεύγει του πλαισίου της παρούσας υποθέσεως.

Πάντως, κανένα από τα επιχειρήματα που ανέπτυξε η Επιτροπή προκειμένου να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής μιας εξαιρέσεως από την αρχή της ίσης προσβάσεως δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των ισχυόντων για τις θαλάσσιες ζώνες που οριοθετούνται σε σχέση με τις γραμμές βάσεως μέτρων διατηρήσεως [βλ. για παράδειγμα τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3094/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986, για τη θέσπιση ορισμένων τεχνικών μέτρων διατηρήσεως των αλιευτικών πόρων, ΕΕ 1986, L 288, σ. 1]. Δεδομένου ότι τα μέτρα αυτά απευθύνονται αδιακρίτως σε όλα τα πλοία όλων των κρατών μελών εντός των εν λόγω ζωνών, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι, στην αλληλουχία αυτή, η παραπομπή στις γραμμές βάσεως πρέπει κανονικά να εννοείται ότι γίνεται στις γραμμές βάσεως που ισχύουν εκάστοτε σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Η Επιτροπή παρατηρεί περαιτέρω ότι η αναγωγή στις υφιστάμενες στις 25 Ιανουαρίου 1983 γραμμές βάσεως αποκλειστικά για την εφαρμογή του άρθρου 6 και του παραρτήματος I του κανονισμού 170/83, τη στιγμή κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη για άλλους σκοπούς οι επιδεχόμενες μεταβολή γραμμές βάσεως, δεν πρέπει να οδηγεί ούτε σε σύγχυση των αλιέων ούτε σε διοικητικής φύσεως δυσχέρειες για τις αρμόδιες για θέματα αλιείας αρχές, όπως φοβείται το Ηνωμένο Βασίλειο. Απόδειξη περί αυτού αποτελεί το βελγικό βασιλικό διάταγμα της 28ης Ιανουαρίου 1988 περί συμπληρωματικών εθνικών μέτρων σε θέματα διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων (*Moniteur belge* [Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου] της 4.2.1988, σ. 1737): σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, σημείο 7, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 της εν λόγω πράξεως, μόνο στα φέροντα βελγική σημαία πλοία επιφυλάσσεται το αποκλειστικό δικαίωμα αλιείας εντός των θαλασσίων υδάτων των εκτεινομένων μέχρι δώδεκα ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσεως από τις οποίες μετρούνταν η αιγιαλίτιδα ζώνη κατά τον χρόνο θεσπίσεως του κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων.

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η συμπεριφορά του Ηνωμένου Βασιλείου εγείρει παράλ-

ληλα το ζήτημα των υποχρεώσεων που υπέχει το εν λόγω κράτος βάσει του άρθρου 100, παράγραφοι 2 και 3, της Πράξεως Προσχωρήσεως, ως προς την αλιευτική πρακτική που μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971 τα λοιπά κράτη μέλη στα μεταξύ των παλαιών και νέων ορίων των δώδεκα μιλίων κείμενα ύδατα. Πάντως, ενώ ο αποκλεισμός των αλιέων άλλων κρατών μελών από τις ζώνες στις οποίες αναφέρεται το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 προκάλεσε βίαιες διαμαρτυρίες εκ μέρους των ενδιαφερομένων αλιέων που έτυχαν της υποστηρίξεως των εθνικών αρχών τους, η άλλη πτυχή του ζητήματος, αφορώσα τα μεταξύ του παλαιού και νέου ορίου των δώδεκα μιλίων κείμενα ύδατα, δεν έτυχε ανάλογης προσοχής, ενώ οι συνέπειες από τα νέα μέτρα στην αλιευτική πρακτική των σκαφών που αλιεύουν στα ύδατα αυτά είναι ελάχιστα γνωστές. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή, παρ' όλον ότι εκτιμά ότι η εφαρμογή των νέων μέτρων στην ούτως καθοριζομένη ζώνη είναι επίσης ασυμβίβαστη προς το καθεστώς που θεσπίστηκε με το άρθρο 100 της Πράξεως προσχωρήσεως, αποφάσισε να μην κινήσει την κατά το άρθρο 169 της Συνθήκης διαδικασία, ως προς την πτυχή αυτή του ζητήματος, εν αναμονή περισσοτέρων πληροφοριών ως προς τις αλιευτικές δραστηριότητες που ασκούσαν προηγουμένως στα ύδατα αυτά οι αλιείς άλλων κρατών μελών.

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* εκκινεί την επιχειρηματολογία της υπενθυμίζοντας ότι οι αλιείς της Γαλλικής Δημοκρατίας διαθέτουν ιστορικά αλιευτικά δικαιώματα στα ανοικτά των βρετανικών ακτών. Τα δικαιώματα αυτά αναγνωρίστηκαν με σειρά διεθνών συμβάσεων, ενώ οι βρετανικές αρχές τα κατέγραψαν με το Fishing Boats (France) Designation Order (διάταγμα σχετικά με τον ορισμό των αλιευτικών — Γαλλία) του 1964.

Η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι τα νέα βρετανικά μέτρα θίγουν κοινοτικές διατάξεις, ιδίως το άρθρο 100, παράγραφος 3, της Πράξεως Προσχωρήσεως και το άρθρο 6 του κανονισμού 170/83. Συγκεκριμένα, το άρθρο 100, παράγραφος 1, προβλέπει προσωρινή παρέκκλιση από τη γενική αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων με αντάλλαγμα τη διατήρηση των υφισταμένων αλιευτικών πρακτικών, όπως απαιτούν οι παράγραφοι 2 και 3 της ιδίας διατάξεως. Προβλέποντας ότι, σε περίπτωση επεκτάσεως των αλιευτικών ορίων κράτους μέλους στα δώδεκα μίλια, δεν πρέπει να επέρχεται καμιά οπισθοδρόμηση στην υφισταμένη εντός των δώδεκα μιλίων αλιευτική πρακτική κατά την 31η Ιανουαρίου 1971, η παράγραφος 3 της διατάξεως αφορούσε όλως ειδικότερα την παρούσα περίπτωση.

Ως προς τον κανονισμό 170/83, το παράρτημα Ι αυτού επιχειρεί λεπτομερή απογραφή, προϊόν των διαπραγματεύσεων που έλαβαν χώρα τότε, όλων των αλιευτικών δικαιωμάτων που μπορούσαν να επικαλεστούν όλα τα κράτη μέλη στις 25 Ιανουαρίου 1983. Καθιερώνοντας τον Οκτώβριο του 1987 μέτρα παρεμποδίζοντα την πρόσβαση των Γάλλων αλιέων στις απαριθμούμενες στο παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 ζώνες και, συνακόλουθα, την άσκηση των αναγνωριζομένων με το κοινοτικό δίκαιο αλιευτικών δικαιωμάτων, το Ηνωμένο Βασίλειο παραβιάζει τις κοινοτικές υποχρεώσεις του. Δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη ότι τα αλιευτικά δικαιώματα διατηρούνται, αλλά του λοιπού ασκούνται σε γεωγραφικές ζώνες που έχουν μετατοπιστεί προς την ανοικτή θάλασσα. Συγκεκριμένα, οι νέες ζώνες που οι βρετανικές αρχές σχεδιάζουν να θέσουν στη διάθεση των Γάλλων αλιέων χαρακτηρίζονται από διαφορετικές συνθήκες ως προς το βάθος και τα ρεύματα, είναι δε σαφώς ολιγότερο ιχθυοβριθείς. Επιπλέον, οι Γάλλοι καθώς και οι αλιείς των λοιπών κρατών μελών αλιεύουν ήδη εντός των νέων ζωνών, που κείνται προς την ανοικτή θάλασσα, όπως οριοθετήθηκαν από την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Συνεπώς, όχι απλώς συντρέχει μείωση των αλιευτικών δυνατοτήτων λόγω μετατοπίσεως των

ζωνών, αλλά και συρρίκνωση ή κατάργηση των ιστορικών δικαιωμάτων που υφίστανται στις νέες ζώνες και κίνδυνος υπερβολικής εκμεταλλεύσεως των αποθεμάτων στις νέες αυτές ζώνες.

Τα κράτη μέλη δεν έχουν την ευχέρεια να τροποποιούν μονομερώς τη φύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων εντός των ζωνών που αποτελούν αντικείμενο του παραρτήματος Ι του κανονισμού 170/83 τη στιγμή κατά την οποία το άρθρο 100 της Πράξεως προσχωρήσεως προβλέπει ρητώς τη διατήρηση των υφισταμένων δικαιωμάτων. Ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι ήταν δυνατή η οριοθέτηση ισοδυνάμων νέων ζωνών, θα ήταν αναγκαίος ένας νέος κανονισμός του Συμβουλίου για την τροποποίηση του παραρτήματος Ι, σύμφωνα με την κοινή δήλωση που εκδόθηκε κατά την έγκριση του κανονισμού 170/83, όπως υπενθύμισε η Επιτροπή. Σημασία έχει η διασφάλιση του σεβασμού της αρχής περί του αμεταβλήτου των γεωγραφικών ζωνών που καθορίζονται στον κανονισμό 170/83 και η αποφυγή του κινδύνου σαφείς και επακριβείς διατάξεις να στερούνται βαθμιαίως του ουσιαστικού περιεχομένου τους, λόγω των αλλαγών που τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν στα πλαίσια της οριοθετήσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης τους και, συνακόλουθα, της χαράξεως των γραμμών βάσεως βάσει των οποίων καθορίζονται οι αλιευτικές ζώνες.

Οι αρχές περί μη αναδρομικότητας και ασφαλείας δικαίου, όπως συνάγονται από τη νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 12ης Οκτωβρίου 1978 στην υπόθεση 10/78, Belbouab, ECR 1978, σ. 1915, και της 8ης Οκτωβρίου 1987 στην υπόθεση 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, Συλλογή 1987, σ. 3969· σε θέματα αλιείας, απόφαση της 10ης Ιουλίου 1980 στην υπόθεση 32/79, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, ECR 1980, σ. 2403), πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής σε παρόμοια περίπτωση. Όσον αφορά την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που καθιερώνει το άρθρο 7 της Συνθήκης, η Γαλλική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι, κατά τους όρους της αποφάσεως της 5ης Μαΐου 1981, 804/79, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 1981, σ. 1045), οι αλιείς της Κοινότητας πρέπει να έχουν, υπό την επιφύλαξη των προβλεπομένων με κανονιστική πράξη παρεκκλίσεων, ίση πρόσβαση στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία των κρατών μελών αλιευτικά αποθέματα. Μόνο το Συμβούλιο έχει την εξουσία να καθορίζει τις λεπτομέρειες της προσβάσεως αυτής, ενώ τα κράτη μέλη δεν μπορούν να τροποποιούν την εν λόγω έννομη κατάσταση εκδίδοντας μονομερή μέτρα. Τέλος, είναι σαφές ότι το κοινοτικό δίκαιο, πρωτογενές ή παράγωγο, υπερισχύει, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, των διατάξεων της συμβάσεως περί αιγιαλίτιδας ζώνης ή της συμβάσεως του Λονδίνου.

Η *Βρετανική Κυβέρνηση* διευκρινίζει, προκαταρκτικά, ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως αφετηρία διάσταση απόψεων μεταξύ της Επιτροπής και του Ηνωμένου Βασιλείου ως προς την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 2, και του παραρτήματος Ι του κανονισμού 170/83, η οποία μπορεί να επιλυθεί μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου. Η εκ μέρους της Επιτροπής άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ συνιστά το πλέον ικανοποιητικό μέσο υπαγωγής της υποθέσεως στο Δικαστήριο. Πάντως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η παρούσα υπόθεση ήχθη ενώπιον του Δικαστηρίου με πνεύμα συνεργασίας, όπως μαρτυρούν οι εντολές των βρετανικών αρχών προς τους επιφορτισμένους με τον έλεγχο της αλιείας υπαλλήλους προκειμένου να προληφθεί οποιαδήποτε πράξη ικανή να οξύνει ή να επεκτείνει τη διαφορά μέχρι την επίλυση του νομικού ζητήματος.

Η Βρετανική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι τα όρια μέχρι τα οποία εκτείνονται τα θαλάσσια ύδατα κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας των κρατών μελών και στα οποία εφαρμόζεται η κοινή διαρθρωτική πολιτική στον τομέα της αλιείας οριοθετούνται σε σχέση με τις γραμμές βάσεως των οποίων γίνεται χρήση για την οριοθέτηση της αιγιαλίτιδας ζώνης των κρατών μελών. Τις γραμμές βάσεως πρέπει, συνεπώς, να καθορί-

ζουν οι εθνικές αρχές σύμφωνα με το δημόσιο διεθνές δίκαιο. Εξυπακούεται ότι οι εν λόγω γραμμές δεν καθορίζονται άπαξ διά παντός αλλά μπορούν να ποικίλλουν υπό ορισμένες περιστάσεις και ιδίως μετά την εμφάνιση ή εξαφάνιση αβαθών ή την επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης, όταν κείνται εντός αυτής αβαθή τα οποία προηγουμένως έκειντο εκτός αυτής.

Η Επιτροπή δέχεται ότι οι τροποποιήσεις των εν λόγω γραμμών βάσεως έχουν συνέπειες επί της εφαρμογής ορισμένων κοινοτικών διατάξεων. Η Βρετανική Κυβέρνηση εξάλλου εκτιμά ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις είναι δυνατόν να συνεπάγονται επιπτώσεις και όσον αφορά τη θέση της ζώνης των έξι μέχρι δώδεκα μιλίων εντός της οποίας προστατεύονται οι αλιευτικές δραστηριότητες των σκαφών των πλην του παρακτίου κράτους λοιπών κρατών μελών.

Ασφαλώς, η παρούσα υπόθεση πρέπει να επιλυθεί με βάση το κοινοτικό δίκαιο. Πάντως, η Βρετανική Κυβέρνηση αναφέρεται στο διεθνές δίκαιο για το διπλό λόγο ότι οι χρησιμοποιούμενες προς οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών στα ανοικτά των ακτών των κρατών μελών γραμμές βάσεως πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και ότι η παρούσα υπόθεση αφορά τη διαφύλαξη, κατά το κοινοτικό δίκαιο, ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων, η προέλευση των οποίων ανάγεται στο διεθνές δίκαιο.

Επί του πρώτου σημείου, όπως προκύπτει από το άρθρο 2 του κανονισμού 101/76, οι θαλάσσιες ζώνες κράτους μέλους στις οποίες διασφαλίζεται η ισότητα προσβάσεως των σκαφών άλλων κρατών μελών είναι τα θαλάσσια ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία του, όπως αυτά καθορίζονται με τους ισχύοντες σε κάθε κράτος μέλος νόμους.

Όταν από την 1η Ιανουαρίου 1977 τα κράτη μέλη επεξέτειναν τα όρια των αλιευτικών ζωνών τους στα 200 μίλια ανοικτά των ακτών τους στη Βόρεια Θάλασσα και το Βόρειο Ατλαντικό, σύμφωνα προς το διεθνές δίκαιο, η Ιρλανδία ισχυρίστηκε ότι η έκταση των θαλασσίων υδάτων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού 101/76, περιορίζεται στα ύδατα κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας των κρατών μελών κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της εν λόγω πράξεως. Η άποψη αυτή απορρίφθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1978 στην προαναφερθείσα υπόθεση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, όπου κρίθηκε ότι το άρθρο 2 έχει την έννοια ότι αναφέρεται στην οριοθέτηση της σφαίρας εφαρμογής του συνόλου του κοινοτικού δικαίου, όπως ανακύπτει ανά πάσα στιγμή, και, συνακόλουθα, οποιαδήποτε επέκταση των θαλασσίων υδάτων περί των οποίων πρόκειται συνεπάγεται αυτομάτως αντίστοιχη επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού. Επίσης, κατά τη Βρετανική Κυβέρνηση, η τροποποίηση των γραμμών βάσεως πρέπει να έχει αυτομάτως συνέπειες ως προς το εξωτερικό όριο της ζώνης, εντός της οποίας το παράκτιο κράτος μέλος απολαύει αποκλειστικών δικαιωμάτων αλιείας, υπό την επιφύλαξη των ειδικών δικαιωμάτων των σκαφών άλλων κρατών μελών. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο επειδή η εν λόγω ζώνη καθορίζεται σε σχέση με τις παράκτιες ζώνες έξι μέχρι δώδεκα μιλίων και όχι σύμφωνα με τις χρησιμοποιούμενες στο κοινοτικό δίκαιο τεχνικές μεθόδους για τον καθορισμό των συγκεκριμένων και αμεταβλήτων θαλασσίων ζωνών για τους σκοπούς της κοινής διαρθρωτικής πολιτικής που στηρίζονται σε μνεία του γεωγραφικού πλάτους και μήκους.

Η πρακτική του Ηνωμένου Βασιλείου σε θέματα χαράξεως των γραμμών βάσεως είναι

και ήταν πάντοτε σύμφωνη προς το διεθνές δίκαιο. Επειδή οι γραμμές βάσεως είναι εκ φύσεως ασταθείς σε ορισμένες ζώνες όπου συμπίπτουν σε μεγάλη κλίμακα με σύρτεις που σχηματίζουν υπό τον βυθό αβαθή, υπέστησαν σειρά τροποποιήσεων στο παρελθόν και ιδίως μετά το 1972, που οδήγησαν εναλλάξ τόσο στην προσέγγιση όσο και στην απομάκρυνση της ζώνης των έξι έως δώδεκα μιλίων από την ακτή. Συνέπεια αυτού ήταν να εκδίδονται τακτικά αγγελίες προς τους ναυτιλομένους, νέοι χάρτες ή νέες εκδόσεις υφισταμένων ήδη χαρτών.

Εξάλλου, όλα τα παράκτια κράτη έχουν τη δυνατότητα (και την υποχρέωση σε περίπτωση διαβρώσεως των αβαθών) να προβαίνουν σε διευθετήσεις των γραμμών βάσεώς τους, σύμφωνα με τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, πράγμα που συνεπάγεται τροποποιήσεις των ζωνών των έξι έως δώδεκα μιλίων και για την κοινή αλιευτική πολιτική. Επίσης, τα κράτη μέλη ακολουθούν πρακτική προς την κατεύθυνση αυτή: από τις 31 Ιανουαρίου 1971, η Γαλλία, Δανία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και οι Κάτω Χώρες τροποποίησαν τις γραμμές βάσεώς τους, ιδίως στις ζώνες εντός των οποίων οι αλιείς άλλων κρατών μελών απολαύουν ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων. Ως προς το Βέλγιο και την Ιρλανδία, οι δύο αυτές χώρες επεξέτειναν το 1987 και 1988 αντίστοιχα την αιγιαλίτιδα ζώνης τους. Η Βρετανική Κυβέρνηση δεν είχε την πληροφορία ότι οι τροποποιήσεις των γραμμών βάσεως που επήλθαν ύστερα από την εν λόγω επέκταση δεν είχαν επιπτώσεις στον τομέα της αλιείας.

Ως προς το δεύτερο σημείο, ήτοι τις σχέσεις μεταξύ του κοινοτικού καθεστώτος και του διεθνούς δικαίου, η Βρετανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η κυριαρχία ή η δικαιοδοσία του παρακτίου κράτους στη ζώνη δώδεκα μιλίων είναι απόρροια της δικαιοδοσίας σε θέματα αλιείας που προβλέπει η σύμβαση του Λονδίνου και της επεκτάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης βάσει του εθιμικού διεθνούς δικαίου. Επίσης, τα κατά το άρθρο 6, παράγραφος 2, και του παραρτήματος I του κανονισμού 170/83 ειδικά αλιευτικά δικαιώματα αρύονται από τη συνήθη αλιευτική πρακτική, όπως αυτή αναγνωρίζεται στο άρθρο 3 της συμβάσεως του Λονδίνου και ασκείται στις μεταξύ έξι και δώδεκα μιλίων ανοικτά της ακτής ζώνες, υπολογιζόμενες σε συνάρτηση με τις ισχύουσες εκάστοτε γραμμές βάσεως, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, και συνεπώς ζώνες δυνάμενες να τροποποιηθούν ύστερα από τροποποιήσεις των γραμμών βάσεως. Η ίδια η Γαλλική Κυβέρνηση με το υπόμνημα παρεμβάσεώς της αναγνώρισε τους δεσμούς αυτούς μεταξύ του καθεστώτος που εγκαθιδρύθηκε με τη σύμβαση του Λονδίνου και του κοινοτικού καθεστώτος. Επιπλέον, η ερμηνεία κοινοτικής πράξεως σε συνάρτηση με το απορρέον από διεθνή συνθήκη που αντικαθιστά καθεστώς δεν έχει τίποτε το ασύνηθες (απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1977 στην υπόθεση 38/77, Enka, ECR 1977, σ. 2203).

Η κατά το άρθρο 3 της συμβάσεως του Λονδίνου αλιευτική πρακτική ορίστηκε με περισσότερη ακρίβεια μέσω διμερών συμφωνιών μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών. Δεδομένου ότι η απόδειξη της φύσεως και της εκτάσεως των αλιευτικών πρακτικών βρίσκει έρεισμα σε μεγάλο βαθμό μάλλον σε εικασίες παρά σε λεπτομερή τεκμηρίωση, οι σχετικές συμφωνίες απήτησαν συζητήσεις και διαπραγματεύσεις, γεγονός που αποκτά κάποια σημασία κατά την άποψη της Βρετανικής Κυβερνήσεως. Σε όλες τις συμφωνίες που συνήψε το Ηνωμένο Βασίλειο, ο εντοπισμός των αλιευτικών δικαιωμάτων έγινε με βάση, αφενός, πλάγιες γραμμές που χαράχθηκαν από σημεία της προσκειμένης ακτής, αφετέρου, παράκτιες ζώνες έξι και δώδεκα μιλίων που υπολογίστηκαν σε σχέση με τις γραμμές βάσεως που μπορούν να ποικίλλουν σύμφωνα

με το διεθνές δίκαιο. Η τεχνική αυτή μέθοδος δεν εμφανίζει καμία διαφορά σε σχέση με εκείνη που χρησιμοποιείται στο παράρτημα I του κανονισμού 170/83.

Η Βρετανική Κυβέρνηση ουδόλως διατείνεται ότι η σύμβαση του Λονδίνου θίγει το κύρος και την πλήρη αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου, αλλ' απλώς παρέχει το νομικό θεμέλιο για την άσκηση εκ μέρους των κρατών μελών της κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας τους στην έκταση μεταξύ έξι και δώδεκα μιλίων από τις ακτές τους, καθώς και για την επέκταση των αλιευτικών ορίων, σύμφωνα προς το άρθρο 100, παράγραφος 3, της Πράξεως Προσχωρήσεως. Το γεγονός ότι η σύμβαση του Λονδίνου και το κοινοτικό δίκαιο στηρίζονται σε διαμετρικά αντίθετες αρχές ως προς την πρόσβαση δεν εμποδίζει οι μεταβλητές γραμμές βάσεως να είναι κοινές και των δύο καθεστώτων.

Κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Πράξεως Προσχωρήσεως, δύο διαφορετικοί νομικοί τίτλοι επέτρεψαν στα κράτη μέλη να επεκτείνουν σε δώδεκα μίλια τα όρια της δικαιοδοσίας τους σε θέματα αλιείας και συγκεκριμένα, πρώτον, η άσκηση των αναγνωριζομένων στο άρθρο 3 της συμβάσεως του Λονδίνου δικαιωμάτων και, δεύτερον, η επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης τους. Και στις δύο περιπτώσεις, όλες οι παράκτιες ζώνες που δημιουργήθηκαν λόγω της εκ μέρους των κρατών μελών ασκήσεως των αρμοδιοτήτων που τους αναγνωρίζει το διεθνές δίκαιο οριοθετήθηκαν με αφετηρία μεταβλητές γραμμές βάσεως. Επειδή οι διατάξεις των άρθρων 100 και 101 της Πράξεως Προσχωρήσεως αποσκοπούσαν στο να τύχουν εφαρμογής εντός των ζωνών κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας των κρατών μελών, αναφέρονταν κατ' ανάγκη στα όρια που χαράσσονται με βάση τις γραμμές βάσεως, όπως αυτές ισχύουν εκάστοτε.

Όταν με το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως επετράπη στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από την αρχή της ίσης προσβάσεως του κανονισμού 2141/70, με παράλληλη διαφύλαξη των ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων που τα λοιπά κράτη μέλη μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971, ήταν σαφές ότι τα ειδικά αυτά δικαιώματα αφορούσαν τη ζώνη μεταξύ έξι και δώδεκα μιλίων, υπολογιζομένων από τις γραμμές βάσεως που ισχύουν εκάστοτε. Σημασία επίσης έχει το γεγονός ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, επέλεξε ως ημερομηνία αναφοράς την 31η Ιανουαρίου 1971 για την πιστοποίηση της υφισταμένης αλιευτικής πρακτικής, σε περίπτωση που τα κράτη μέλη τα οποία δεν είχαν εφαρμόσει το προβλεπόμενο στη σύμβαση του Λονδίνου καθεστώς των δώδεκα μιλίων (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Βέλγιο, Ιταλία και Κάτω Χώρες) επεξέτειναν τα αλιευτικά όριά τους στα δώδεκα μίλια. Με τον τρόπο αυτό, η απορρέουσα από τη σύμβαση του Λονδίνου και τις συναφθείσες με βάση αυτήν διμερείς συμφωνίες πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2141/70 κατάσταση διατηρήθηκε και συμπεριελήφθη στο κοινοτικό δίκαιο τόσο για τα αρχικά έξι κράτη μέλη όσο και για τα νέα. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν νομιμοποιείται να υποστηρίζει ότι στις σχέσεις μεταξύ των αρχικών κρατών μελών η κατάσταση στις 31 Ιανουαρίου 1971 διεπόταν ήδη από τις διατάξεις του άρθρου 2 του κανονισμού 2141/70.

Η Βρετανική Κυβέρνηση εκτιμά ότι η διαπραγμάτευση και παγίωση των προστατευομένων στο πλαίσιο του παραρτήματος I του κανονισμού 170/83 αλιευτικών δικαιωμάτων δεν είχε επιπτώσεις επί του καθορισμού των γραμμών βάσεως. Απλώς προέκυψε ακριβέστερος προσ-

διορισμός των πλαγίων γραμμών που αποτελούν τα όρια των χερσαίων ζωνών στα ανοικτά των οποίων μπορούσαν να ασκηθούν τα ειδικά αυτά δικαιώματα, σημειώνοντας με τον τρόπο αυτό μια λογική εξέλιξη στο κοινοτικό πλαίσιο των συμφωνιών που μέχρι τότε είχαν αποτελέσει αντικείμενο διμερών διαπραγματεύσεων. Δεν επρόκειτο για νέα εκκίνηση όπως την αντιλαμβάνεται η Επιτροπή.

Οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 170/83 αναφέρονται σαφώς στη διατήρηση της νομικής καταστάσεως που προέκυψε από την Πράξη προσχωρήσεως. Υπό την έννοια αυτή, αποτελούν έκφραση προθέσεως ασυμβίβαστης προς τον ισχυρισμό ότι σχεδιαζόταν θεμελιώδης αλλαγή όσον αφορά τον προσδιορισμό των ζωνών των έξι και δώδεκα μιλίων.

Αν με το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 το Συμβούλιο επιθυμούσε πράγματι να χαράξει τα χερσαία όρια των εν λόγω ζωνών κατά τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι σε σχέση με μεταβλητές γραμμές βάσεως, δεν θα επιδίωκε να το πράξει αναφερόμενο στις γραμμές βάσεως. Πράγματι, ο κοινοτικός νομοθέτης έχει ιδία πείρα της ανάγκης καθορισμού σε ορισμένες περιπτώσεις των ειδικών θαλασσίων ζωνών κατά τρόπο σταθερό και της σκοπιμότητας να γίνει χρήση προς τον σκοπό αυτό του γεωγραφικού πλάτους και μήκους. Ο κανονισμός 170/83 αποτελεί ο ίδιος ένα καλό παράδειγμα, δεδομένου ότι η αποκαλουμένη « Shetland area » ζώνη, για την οποία το άρθρο 7 προβλέπει ένα σύστημα αδειών που διαχειρίζεται η Επιτροπή, καθορίζεται ακριβώς στο παράρτημα ΙΙ με τη βοήθεια σημείων γεωγραφικού πλάτους και μήκους, εκτός από δύο περιοχές όπου γίνεται χρήση της γραμμής των δώδεκα μιλίων με σκοπό τη διασφάλιση της συνέχειας μεταξύ του « Shetland area » και του ειδικού καθεστώτος που εφαρμόζεται εντός της ζώνης των δώδεκα μιλίων. Σημειωτέον ότι ο στόχος αυτός δεν θα επετυγχάνετο αν η αναφορά του παραρτήματος ΙΙ στη γραμμή των δώδεκα μιλίων δεν ερμηνευόταν ως αναγόμενη στη γραμμή που μετρείται από τις γραμμές βάσεως, όπως αυτές ισχύουν εκάστοτε. Εξάλλου, αν υφίσταντο δύο ζώνες δώδεκα μιλίων, η μία στηριζομένη στις σταθερές γραμμές βάσεως για την οριοθέτηση της Shetland area, η άλλη στις μεταβλητές γραμμές για τις ανάγκες προστασίας των αλιευτικών δραστηριοτήτων των μη παρακτίων κρατών μελών, θα ήταν αναγκαίο ο νομοθέτης να λάβει μέτρα αντιμετωπίσεως του ζητήματος των δύο αυτών ζωνών που, αν και αλληλοκαλυπτόμενες, είναι εντούτοις διαφορετικές. Αλλ' ο κανονισμός 170/83 δεν περιλαμβάνει παρόμοια διάταξη.

Επιπλέον, η αναγωγή σε « καθηλωμένες » και όχι σε μεταβλητές γραμμές θα ήταν τόσο ασυνήθης, ώστε θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο κανονισμός 170/83 αναφέρει ρητώς το γεγονός ότι οι παράκτιες ζώνες και οι γραμμές βάσεώς τους χρησιμοποιούνται υπό ειδική σημασία, διαφορετική από εκείνη που ισχύει σε πάνω από εκατό περιπτώσεις όπου οι ζώνες των έξι και δώδεκα μιλίων μετρούνται από τις « γραμμές βάσεως », μνεία των οποίων γίνεται στις κοινοτικές πράξεις. Οποιοδήποτε άλλο συμπέρασμα δεν συμβιβάζεται προς την αρχή περί ασφαλείας δικαίου.

Δύσκολα γίνεται αντιληπτό πώς το Συμβούλιο είχε την πρόθεση να εγκαθιδρύσει δύο διαφορετικές ζώνες δώδεκα μιλίων, τη μία υπολογιζομένη από τις γραμμές βάσεως που ίσχυαν στις 23 Ιανουαρίου 1983 για τις ανάγκες της προστασίας των αλιευτικών δραστηριοτήτων των κρατών μελών πλην του παρακτίου κράτους, την άλλη μετρούμενη από μεταβλητές γραμμές βάσεως, ληπτέες υπόψη για άλλες πτυχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Οι ζώνες αυτές αλληλοκαλύπτονται χωρίς να συμπίπτουν, γεγονός που οδηγεί σε κατάσταση συγχύσεως τους ιδιώτες και συνεπάγεται διοικητικές δυσχέρειες για τους επιφορτισμένους με την επιτήρηση της εκτελέσεως των κοινοτικών κανόνων και περιπλοκές όσον αφορά την παρουσίαση των ναυτικών χαρτών που πρέπει να διακρίνουν μεταξύ των δύο ζωνών

εύρους δώδεκα μιλίων και να αναγράφουν το ισχύον σε καθεμιά από αυτές νομικό καθεστώς.

Το γεγονός ότι η Επιτροπή αναφέρεται στο βελγικό βασιλικό διάταγμα της 28ης Ιανουαρίου 1988 με σκοπό να καταδειχθεί το πρακτικώς εφικτό μιας καταστάσεως όπου δύο ζώνες δώδεκα μιλίων συνυπάρχουν στερείται σημασίας. Πρώτον, η εν λόγω πράξη εξεδόθη μετά την επέλευση των γεγονότων που έδωσαν λαβή για την παρούσα δίκη και το Βέλγιο ευθυγραμμίστηκε με τις υποστηριζόμενες στην παρούσα δίκη θέσεις της Επιτροπής. Δεύτερον, το γεγονός ότι το Βέλγιο διατηρεί τις γραμμές βάσεως του 1983 για τη μέτρηση των ζωνών του των έξι και δώδεκα μιλίων έχει ελάχιστες πρακτικές επιπτώσεις: η βελγική ακτή έχει περιορισμένο μήκος, είναι γενικώς ευθύγραμμη, με ελάχιστα αβαθή στα ανοικτά και τα περισσότερα εγγύς των ακτών, ώστε οι αλλαγές στη γραμμή της ρηχίας που επήλθαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ασήμαντες άλλωστε, να μην έχουν σημαντικές επιπτώσεις επί των ορίων των έξι ή δώδεκα μιλίων. Συνεπώς, οι αρμόδιοι βελγικοί οργανισμοί δεν είχαν καν δυσχέρειες ελέγχου των δύο αλιευτικών ορίων, δεδομένου ότι οι δύο ζώνες συνέπιπταν για πρακτικούς λόγους.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η ζώνη των δώδεκα μιλίων στην οποία αναφέρεται ο κανονισμός 3094/86 πρέπει να μετρείται από μεταβλητές γραμμές βάσεως, αρνείται όμως να αποδεχθεί τον ισχυρισμό αυτό στο πλαίσιο του κανονισμού 170/83. Κατά τη Βρετανική Κυβέρνηση, η πλέον λογική εξήγηση έγκειται στο ότι υφίσταται μία μόνο ζώνη δώδεκα μιλίων. Αυτό συνάγεται επίσης από το προοίμιο του κανονισμού 3094/86, ο οποίος μεταξύ άλλων αναφέρεται στον κανονισμό 170/83 και ομιλεί ρητώς για την παράκτια ζώνη των δώδεκα μιλίων.

Η Βρετανική Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η τροποποίηση των γραμμών βάσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μονομερής συμπεριφορά. Οι μόνες δυνάμενες να χρησιμοποιηθούν γραμμές βάσεως είναι εκείνες που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο και η ίδια η Επιτροπή παραδέχεται ότι υπό άλλη αλληλουχία πρέπει να γίνεται αναφορά στις μεταβλητές γραμμές βάσεως.

Η άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως ότι η πρακτική του Ηνωμένου Βασιλείου που συνίσταται στην αναφορά των μεταβλητών γραμμών βάσεως στο πλαίσιο του κανονισμού 170/83, αντικειμένη προς τις αρχές περί μη αναδρομικότητας και ασφαλείας δικαίου, είναι απορριπτέα. Το Ηνωμένο Βασίλειο εκδίδει σε τακτά διαστήματα και με ακρίβεια χάρτες στους οποίους αναφέρονται τα όρια των ζωνών των έξι και δώδεκα μιλίων, οι οποίοι δημοσιεύονται για τις ανάγκες των αλιέων. Δεν συντρέχει κανένα στοιχείο αβεβαιότητας ή αναδρομικότητας στη δίκαιη και καλόπιστη εφαρμογή επί σειρά ετών αντικειμενικών κριτηρίων καθορισμού των παρακτίων ζωνών.

Το επιχείρημα που αρύεται η Επιτροπή από το ότι η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου θα κατέληγε στον τερματισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων που υφίσταντο στις 31 Ιανουαρίου 1971 και συνεχίζονταν να ασκούνται μεταξύ του νέου και του παλαιού ορίου των δώδεκα μιλίων, χωρίς να είναι δυνατή η βάσει του άρθρου 100, παράγραφος 3, της Πράξεως Προσχωρήσεως διαφύλαξή τους, δημιουργεί ορισμένες δυσχέρειες. Το γεγονός, πάντως, ότι η Επιτροπή φαίνεται να αποδέχεται ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεν εφαρμόζεται όταν ένα κράτος μέλος τροποποιεί τις γραμμές βάσεώς του σύμφωνα προς το διεθνές δίκαιο σημαίνει απλώς ότι ο κοινοτικός νομοθέτης προεξόφλησε ότι τα ζητήματα αυτά μπορούσαν να επιλυθούν σε εύθετο χρόνο με άλλα μέσα. Συνεπώς, το ερώτημα αν το άρθρο 100, παράγραφος 3, εφαρμόζεται ή

όχι στην κατάσταση που δημιουργήθηκε από την έκδοση του Territorial Sea Act του 1987 δεν προσφέρεται σε καμιά περίπτωση για την ερμηνεία του κανονισμού 170/83.

Περαιτέρω, η Βρετανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι μεταβλητές γραμμές βάσεως δεν συνεπάγονται το κατά την Επιτροπή εισάγον διάκριση αποτέλεσμα. Πράγματι, δεν υφίσταται καμιά δυσμενής διάκριση στηριζομένη στην εθνικότητα, ούτε κανένα εγγενές αποτέλεσμα εισάγον διάκριση, αλλ' απλώς και μόνο διαφορετική μεταχείριση διαφορετικών καταστάσεων με βάση αντικειμενικά κριτήρια σύμφωνα προς το διεθνές δίκαιο, όπως η άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας από λιμένες κειμένους στην παράκτια γεωγραφική ζώνη ή η άσκηση ειδικών αλιευτικών δικαιωμάτων.

Συμπερασματικά, η Βρετανική Κυβέρνηση επαναλαμβάνει ότι δεν συντρέχει παράβαση του κοινοτικού δικαίου και παρατηρεί ότι οι ενδεχόμενες δυσχέρειες που ανέκυψαν για τους αλιείς άλλων κρατών μελών οφείλονται στο καθεστώς που θεσπίστηκε με την Πράξη προσχωρήσεως και τον κανονισμό 170/83. Οι αξιώσεις που προβάλλονται με βάση τις δύο αυτές πράξεις αναφέρονται μάλλον σε συμφέρον παρά σε δικαίωμα. Δεν μπορεί να ζητείται από το Δικαστήριο να επιφέρει διορθωτικές αλλαγές σε περίπλοκους συμβιβασμούς που αφορούν το σύνολο ενός οικονομικού τομέα κάθε φορά που μια συγκεκριμένη ομάδα διατείνεται ότι περιήλθε σε μειονεκτική θέση.

G. F. Mancini
εισηγητής δικαστής